

Teatru în Vietnamul de Nord

Vizita la redacția revistei noastre a lui Nguyen-Ngoc-Bach, directorul Teatrului de Sud din Hanoi, și a regizorului Chu-Ngoc de la Teatrul de Dramă din Hanoi, a constituit prilejul unei luări de contact cu o artă teatrală despre care aveam pînă acum informații extrem de sărace. Fără îndoială discuția avută cu cei doi oameni de teatru vietnamezi, oricît de cuprinzătoare ar fi fost, n-a putut să ne familiarizeze decît cu aspectele generale ale mișcării teatrale din această țară.

Nguyen-Ngoc-Bach

Rîndurile de mai jos își propun să sintetizeze și să sistematizeze materialul informativ obținut: credem că ele vor ajuta cititorilor noștri să-și formeze o imagine cît mai fidelă despre situația actuală a mișcării teatrale vietnameze.

Mișcarea teatrală din Vietnam cunoaște o veche tradiție. Pe planul formelor spectacologice, ea se înrudește îndeaproape cu mișcarea teatrală din vechea Chină, Coreea și India. Din păcate, această tradiție nu a fost continuată de cercurile guvernante coloniale și nici de administrația locală. Numai datorită perseverenței cîtorva cercuri teatrale de amatori, care înfruntînd pasivitatea, de cele mai multe ori răuvoitoare a oficialității, au continuat să cultive tradițiile artei noastre teatrale, dragostea și interesul populației pentru spectacolul teatral s-au putut menține vii de-a lungul anilor de vitregă stăpînire străină.

Problema dezvoltării unei mișcări teatrale naționale s-a situat în centrul atenției cercurilor guvernamentale abia după revoluție, cînd Vietnamul de Nord, eliberat, a pornit activ pe calea construirii unei vieți libere și independente. Iată de ce teatrul vietnamez cu tot trecutul său bogat este totuși foarte tînăr.

Astăzi, în Vietnamul de Nord activează patru formații teatrale profesioniste, găzduite însă în același edificiu teatral. Astfel, în clădirea teatrului din Hanoi, recent construită și avînd o sală de spectacol cu o capacitate de zece mii de locuri, joacă alternativ Teatrul de Dramă, Teatrul de Operă, Teatrul de Operetă Cheo și Teatrul de Operetă Cai-luong, ultimul fiind refugiat din Vietnamul de Sud. Fiecare din cele patru formații teatrale dispune de scena teatrului din Hanoi cam două sau trei luni pe an, în restul timpului, formațiile se află în turneu prin țară. Din punct de vedere organizatoric, cele patru teatre depind

de secția artistică din Ministerul Culturii care le subvenționează și asigură îndrumarea lor artistică. În afara acestor teatre profesioniste de stat, atît la Hanoi cît și în unele centre ale țării, mai ființează și cîteva teatre particulare, cît și numeroase ansambluri de amatori, acestea din urmă fiind subvenționate de stat. Pentru a încheia succinta trecere în revistă a ansamblurilor teatrale ce ființează în Vietnamul de Nord trebuie să amintim și formațiile artistice ale forțelor armate al căror rol în procesul renașterii culturale a țării este dintre cele mai importante. De altfel, tocmai detașamentelor de rezistență, care în anii războiului au completat trupele regulate, le revine meritul de a fi educat numeroase cadre artistice.

Teatrul clasic de operă cultivă tradițiile vechilor spectacole muzicale. Înrudirea cu opera clasică chineză este în cazul de față evidentă. Același cromatism bogat al costumelor, aceleași tipuri de personaje, aceeași tematică axată îndeosebi pe lupta dintre bine și rău.

Spre deosebire de opera clasică, spectacolul de operetă și mai ales cele două tipuri de operetă Cheo și Cai-luong sînt forme spectacologice specifice culturii teatrale vietnameze. Cheo este un gen de operetă populară cu subiecte inspirate din viața și obiceiurile poporului. Cunoscută din cele mai vechi timpuri, ea era cu deosebire răspîndită în nordul țării. Celălalt gen de operetă, Cai-luong, datează în schimb din anii primului război mondial și a fost cultivată mai ales în sudul țării. Genul acesta de operetă îmbină o seamă de elemente moderne (subiectul, muzica) cu elementele tradiționale ale spectacolului muzical (tipuri fixe, dans, mimică).

Pe bună dreptate însă, năzuințele poporului vietnamez pentru dezvoltarea unei mișcări teatrale naționale, moderne, se leagă nemijlocit de activitatea Teatrului de dramă. Creat acum cîteva ani, colectivul artistic al teatrului numără astăzi 30 de actori, majoritatea tineri formați în detașamentele de rezistență. În cîteva ani de activitate, teatrul a reușit să-și asigure un repertoriu variat în care un loc de frunte revine dramaturgiei originale. Considerînd pe bună dreptate că o mișcare teatrală nu se poate dezvolta fără sprijinul activ al unei dramaturgii înfloritoare sub raportul calității și cantității, teatrul a depus și depune o intensă activitate pe planul stimulării creației originale. Succesele înregistrate pe linia acestei preocupări sînt cu atît mai meritorii cu cît teatrul și cea mai mare parte dintre dramaturgi sînt foarte tineri și ca atare lipsiți de experiență. Printre cele mai izbutite piese prezentate în ultima vreme, trebuie menționată piesa *Chi-hoa* de Hoc Phi, povestea unei fete care se trezește la viață după revoluție, piesa *Nong-Giang* de Nguyr Khac Duc, în care se relatează episoade ale construcției barajului cu același nume, sau lucrarea *Flăcări ce urcă* de Chan Vu, povestea unei femei care luptă pentru eliberarea Vietnamului de Sud, piesă distinsă cu premiul Uniunii Scriitorilor.

Alături de piesele originale, pe scena Teatrului de Dramă au fost reprezentate și multe lucrări aparținînd unor scriitori de alte naționalități: ruși, francezi etc. Deosebit de apreciate de către publicul spectator au fost piesele *Chestiunea rusă* de K. Simonov și *Tîrfa respectuoasă* de J. P. Sartre, ambele figurînd de doi ani în repertoriul teatrului.

Succesele înregistrate pînă în prezent de Teatrul de Dramă îndrituiesc speranțele populației într-un avînt considerabil al artei teatrale moderne din Vietnamul de Nord.

Este firesc ca o țară cu o veche tradiție culturală să fi cunoscut în trecut anumite genuri și forme folclorice ale spectacolului teatral și care, odată cu scurgerea anilor, mai

Chu-Ngoc

ales cînd nu a existat o preocupare pentru valorificarea patrimoniului cultural, să fi dispărut. Vietnamul a cunoscut în trecutul său îndepărtat o formă populară, aparte, foarte răspîndită a artei păpușărești. Spectacolele cu păpuși se desfășurau pe malul apelor. Spectatorii ședeau pe mal în timp ce mînuitorii stăteau în apă, în spatele unei pînze întinse pe suprafața riului sau lacului. Păpușile evoluau pe suprafața apei în fața pînzei, mînuite cu ajutorul unor lungi bețe de bambus. Din păcate, această artă a păpușarilor vietnamezi nu s-a putut menține de-a lungul anilor decît izolat, prin cîteva sate din nordul țării. Astăzi, a fost inițiată o vastă campanie pentru renașterea acestui gen mult apreciat în trecut. În primul rînd au fost depistați cei cîteva mînuitori care mai cunosc tehnica păpușii cu bambus. În al doilea rînd, a fost creată o școală în care tineretul deprinde arta însușirii păpușii. Un prim spectacol al acestui tradițional teatru de marionete a avut loc la Hanoi, bucurîndu-se de un succes puțin obișnuit. În cîteva ani echipele teatrului vor putea susține spectacole permanente în diferite regiuni ale țării.

An de an, viața teatrelor din Vietnamul de Nord pulsează tot mai viu și fără îndoială că în scurtă vreme ea va ajunge la un stadiu de dezvoltare în măsură să satisfacă cerințele maselor a căror dragoste pentru spectacolul teatral nu e un fenomen nou, ci datează din cele mai vechi timpuri.

D. V.